

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาษสา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

Costs and Returns from Making Saa Paper : Ban Tha Lo Group,
Bo Haeo Subdistrict, Muang District, Lampang Province

อัจฉรา เฮ่ประโคน^{1*} นภาพร ณ เชียงใหม่² และ สุดาวดี มีเพ็ชรทาน³

Achara Haeprakhon ^{1*}, Napaporn Na Chiangmai ² and Sudawadee Meepettan³

*Corresponding author, e-mail: acharahae@gmail.com

Received: December 7th, 2022; Revised: May 22th, 2023; Accepted: May 29th, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาษสา กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาและเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ทำกระดาษสา กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 ราย ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนของการทำกระดาษสาต่อแผ่น ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 0.10 บาทต่อแผ่นคิดเป็นร้อยละ 5.00 ค่าแรงงานทางตรง 1.12 บาทต่อแผ่นคิดเป็นร้อยละ 55.7 ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 0.12 บาทต่อแผ่นคิดเป็นร้อยละ 6.00 และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 0.67 บาทต่อแผ่นคิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนต้นทุนรวมของกระดาษสาต่อแผ่น เท่ากับ 2.01 บาท รายได้จากการจำหน่ายกระดาษสาต่อเดือน เท่ากับ 20,833.33 บาท มีต้นทุนในการทำกระดาษสาต่อเดือน เท่ากับ 8,813.75 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระดาษสาต่อเดือน เท่ากับ 12,019.58 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย ร้อยละ 57.69 รายได้จากการจำหน่ายกระดาษสาต่อปี เท่ากับ 250,000 บาท มีต้นทุนในการทำกระดาษสาต่อปี เท่ากับ 105,765 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระดาษสาต่อปีเท่ากับ 144,235 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 57.69 ทำให้การลงทุนทำกระดาษสา มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนเท่ากับ 885.20 บาท และจุดคุ้มทุนต่อปีเท่ากับปี 10,622.41 บาท ดังนั้น หากผู้ลงทุนทำกระดาษสาสามารถจำหน่ายกระดาษสาได้เป็นจำนวนมากขึ้น จะทำให้ผู้ลงทุนมีกำไรสูงขึ้น ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ้างแรงงาน คือ การปรับจากการจ้างงานรายวัน เป็นการจ้างงานแบบ

¹ อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Lecturer, Faculty of Business Administration and Technology, Lampang Inter-Tech College.

² รองศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Associate Professor, Faculty of Business Administration and Technology, Lampang Inter-Tech College.

³ อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Lecturer, Faculty of Business Administration and Technology, Lampang Inter-Tech College.

เหมา เพื่อป้องกันปัญหาแรงงานขาดงานหรือทำงานแบบเฉื่อยชา อีกทั้งการจ้างเหมาแบบเป็นการกระตุ้นให้แรงงานมีแรงผลักดันในการปฏิบัติงานมากขึ้น

คำสำคัญ: ต้นทุน, ผลตอบแทน, กระดาษสา

Abstract

The purpose of this research is to study the cost and return of Saa paper production Ban Tha Lo group, Bo Hae Won subdistrict, Lampang Province. It is an exploratory research study and collect by using structured interview 20 cases from Saa paper makers Ban Tha Lo Group, Bo Haeo Subdistrict, Mueang District, Lampang Province. The study found that cost of making mulberry paper per sheet consists of direct raw materials 0.10 baht per sheet representing 5.00 percent, direct labor costs 1.12 baht per sheet representing 55.7 percent, fixed production costs 0.12 baht per sheet representing 6.00 percent and variable production costs of 0.67 baht per sheet representing 33.3%. As for the total cost of mulberry paper per sheet equal to 2.01 baht, revenue from selling mulberry paper per month was equal to 20,833.33 baht, the cost of making mulberry paper per month was equal to 8,813.75 baht, representing a gross profit from selling mulberry paper per month equal to 12,019.58 baht. The gross profit to sales ratio was 57.69%. The income from the sale of mulberry paper per year was 250,000 baht. The cost of making mulberry paper per year was 105,765 baht, representing a gross profit from the sale of mulberry paper per year equal to 144,235 baht. The gross profit ratio was 57.69 percent, so the monthly break-even point was 885.20 baht and for a year was 10,622.41 baht. Therefore, if investors make mulberry paper, they can sell a larger amount of mulberry paper will make investors more profitable. The form of employment should be modified, which is an adjustment from daily employment It is contract employment. To prevent labor problems, lack of work or sluggish work In addition, contracting is a way to encourage workers to have more drive to work.

Keywords: Cost, Return, Saa Paper

บทนำ

การปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันนี้ แนวทางเศรษฐกิจชุมชนนับเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจแนวทางหนึ่ง เพราะเป็นแนวทางของการพัฒนาแบบผสมผสานที่เน้นการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ และสังคมในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยเศรษฐกิจชุมชนเป็นระบบเศรษฐกิจของคนไทยอย่างแท้จริงเป็นภาพที่ซ่อนอยู่ด้านล่างของภาพความเจริญรุ่งเรืองด้านขน เป็นเศรษฐกิจที่กระจายไม่กระจุกตัวเหมือนเศรษฐกิจทุนนิยม ไม่มีการผูกขาด มีการติดต่อค้าขายโดยทางตลาดท้องถิ่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นเครือข่าย มีการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและมุ่งรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น จากแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่ให้ความสำคัญกับชุมชนในการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น โดยมีวิธีดำเนินการผ่านกระบวนการของวิสาหกิจชุมชน (Small and micro community enterprise) ซึ่งเป็นการประกอบการเพื่อการจัดการ "ทุนของชุมชน" อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยทุนของชุมชนมิได้หมายถึงตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ทำให้คนอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน มีความไว้วางใจกัน วิสาหกิจชุมชน เป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรืออื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน วิสาหกิจชุมชน เป็นกิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนเป็นองค์กรที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เพื่อส่งเสริมสนับสนุน เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงจำนวนหนึ่งที่มีอยู่ ให้ได้รับการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการและพัฒนาการรวมตัวในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชนและชุมชน พึ่งพาตนเองได้และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมได้ในอนาคต ซึ่งแนวคิดวิสาหกิจชุมชนจะเป็นกระบวนการหรือแนวทางที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือสร้างระบบ "การพึ่งตนเอง" ให้เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของ "เศรษฐกิจพอเพียง" โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ มีการริเริ่มและดำเนินการโดยชุมชนด้วยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากลทำให้เกิดนวัตกรรม มีการดำเนินการแบบบูรณาการ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ รวมทั้งการบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและศักยภาพของชุมชน และที่สำคัญคือ การพึ่งพาตนเอง มุ่งให้เกิดการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชน, 2565) โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและจรรโลงชีวิตของวิถีชุมชน ให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมได้อย่างกลมกลืนและสมดุล นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและเป็นรากฐานของการพัฒนาที่เริ่มจากการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาเพื่อการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการพัฒนาที่เกิดจากการผสมผสานองค์ความรู้สากลบน ฐานภูมิปัญญาเดิม เพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัยและทำให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สุทธิวงษ์ พงษ์ไพบูลย์, 2555 : 2) การบริหารต้นทุนถือเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญ โดยมุ่งเน้นการ

บริหารจัดการเพื่อให้ต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ลดลงทำให้กำไรเพิ่มขึ้น หากผู้ประกอบการสามารถบริหารต้นทุนให้มีคุณภาพ และต่ำกว่าผู้ประกอบการรายอื่นๆ แล้ว ผู้ประกอบการดังกล่าวก็จะสามารถดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จและมีผลกำไรตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ พร้อมจะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป ดังนั้นปัญหาต้นทุนของกลุ่มผู้ประกอบการผลิตกระดาษสาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข

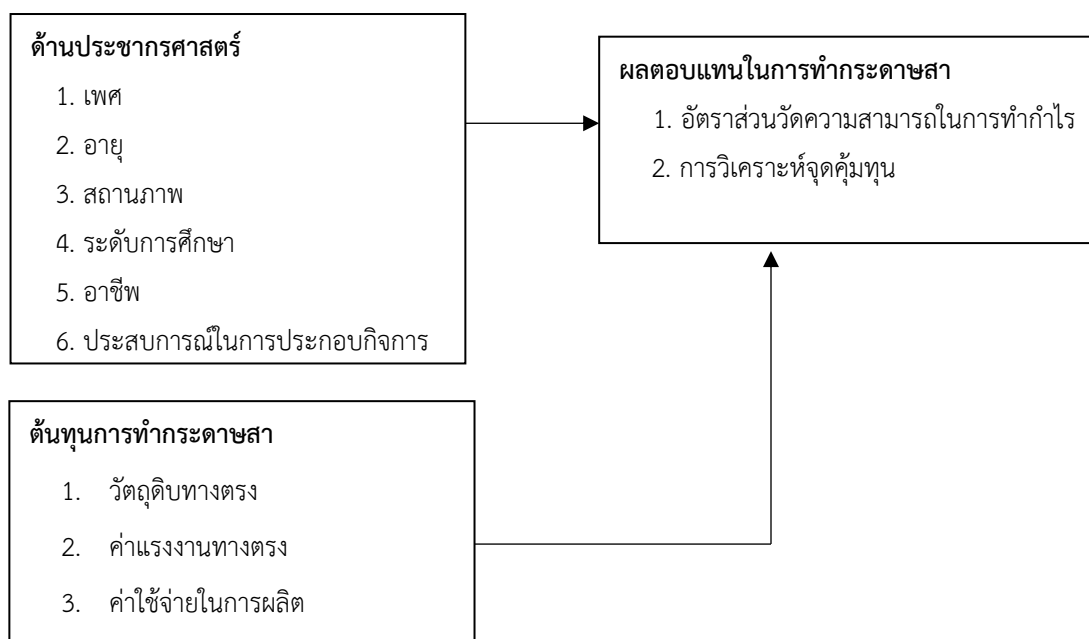
จังหวัดลำปางมีงานหัตถกรรมมากมายที่เกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้านและที่บ้านท่าล้อชาวบ้านได้ผลิตกระดาษสาขึ้นเกือบทุกครอบครัวซึ่งได้เรียนรู้เองและสืบทอดกันมาจากผู้ใหญ่ ชาวบ้านท่าล้อได้ทำกระดาษสาเลี้ยงชีพกันมาตั้งแต่อดีตหลายสิบปีมาแล้วจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ยังยึดอาชีพนี้มาโดยตลอดใช้วิธีทำกระดาษสาแบบดั้งเดิม ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเครื่องมือให้ทันสมัยกับโลกปัจจุบัน กระดาษสาเป็นกระดาษชนิดหนึ่งที่ทำมาจากต้นปอสา โดยใช้เยื่อจากเปลือกส่วนของลำต้นของปอสา กระดาษสาบ้านท่าล้อ เป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีคุณสมบัติต่างจากกระดาษทั่วไป คือ ลักษณะทางกายภาพยังคงสภาพเยื่อของปอสาให้ปรากฏบนผิวกระดาษ เนื้อและสีกระดาษ มีความเหนียวนุ่ม ชุ่มชื้นน้ำได้ดี ลักษณะเฉพาะนี้เอง เป็นเสน่ห์ของกระดาษสาบ้านท่าล้อ กระดาษสาจึงมิใช่เป็นเพียงกระดาษเพื่อสนองประโยชน์ใช้สอยด้านงานเขียนเท่านั้น กระดาษสาภูมิปัญญาชาวบ้านของชาวบ้านท่าล้อเป็นงานหนึ่งที่มีสมควรอนุรักษ์และส่งเสริมให้คงไว้เป็นมรดกของไทย ซึ่งเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านได้คิดเอง ทำได้เอง เป็นสติปัญญาความรู้ที่ได้สะสมกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และมีลักษณะเชื่อมโยงกันได้ทุกสาขาวิทยาการด้วยการใช้เหตุผลทุกขั้นตอน นำมาใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน กระดาษสาภูมิปัญญาของชาวบ้านท่าล้อเป็นงานหนึ่งที่สมควรอนุรักษ์และส่งเสริมให้คงไว้เป็นมรดกของไทย ซึ่งเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านได้คิดเอง ทำได้เอง เป็นสติปัญญาความรู้ที่ได้สะสมกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เนื่องด้วยเป็นการผลิตแบบหัตถกรรมจึงทำให้การทำกระดาษมีกรรมวิธีการผลิตที่ต้องใช้แรงงานคนเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ในกระบวนการผลิตและต้นทุนในการผลิตเกี่ยวกับการจ่ายค่าแรงงานคนที่ค่อนข้างสูงเป็นอย่างมาก (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเอื้อม, 2564)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารต้นทุนการผลิตด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาษสา กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งปัญหาของการผลิตคือการมีต้นทุนของการจ่ายค่าแรงงานที่สูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากศึกษาถึงการลดต้นทุนและเพิ่มกำไร พร้อมทั้งหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกระดาษสาและสำหรับผู้สนใจจะลงทุนทำกระดาษสาสามารถนำข้อมูลที่ได้เหล่านี้ไปพิจารณาเกี่ยวกับการลงทุนได้ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าการสร้างรายได้ให้มากขึ้นจากฝีมือและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาษสา กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการกระดาศา ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purpose Sampling) คือ ผู้ประกอบการกระดาศา ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่ง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพในการประกอบกิจการและประสบการณ์ในการประกอบกิจการทำกระดาศา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจการทำกระดาศา ประกอบด้วย ประเภทยของกิจการ ความรู้และเทคนิคในการทำกระดาศา แหล่งเงินทุน ระยะเวลาในการทำกระดาศา จำนวนลูกค้าของกิจการ สาเหตุในการเลือกประกอบ

ธุรกิจ การออกแบบผลิตภัณฑ์ ปริมาณการผลิตกระดาษสา ช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผลการดำเนินงาน 1 ปีที่ผ่านมาวัดคุณภาพได้จากที่ใดและเชื่อเพลิงที่ใช้ในการต้มปอสาจากที่ใด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการทำกระดาษสา

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการทำกระดาษสา

การทดสอบความเที่ยงตรง (content validity) โดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินการให้คะแนน เท่ากับ 0.84 โดยใช้สูตรของโรวินेलลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1977 : 49-60) แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้มีค่าความเที่ยงตรงมีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง สามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามโดยมีจำนวนเท่ากับจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยลงพื้นที่ในการเก็บแบบสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการ จำนวน 20 คน และรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive statistic) ใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของประชากร
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนทางการเงิน โดยใช้สูตรของทฤษฎีต้นทุนและผลตอบแทนในการศึกษา

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.00 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.00 ประกอบกิจการกระดาษสาเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีประสบการณ์ในการทำกระดาษสา มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจการทำกระดาษสา

พบว่า ลักษณะประเภทของกิจการเป็นบุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้รับความรู้และเทคนิคในการทำกระดาษสาจากพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีแหล่งเงินทุนในการประกอบการมาจากส่วนของเจ้าของและกู้ยืมจากสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ธุรกิจมีจำนวนลูกค้าอยู่นอกเขตจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 60.00 สาเหตุในการเลือกประกอบธุรกิจส่วนใหญ่สืบทอดจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 75.00 ออกแบบผลิตภัณฑ์ออกแบบโดยผู้ผลิตเอง คิดเป็นร้อยละ 60.00 ปริมาณการผลิตขึ้นอยู่กับการจัดหรือสั่งทำ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีช่องทางในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ผลการดำเนินงาน 1 ปีที่ผ่านมา ได้รับผลตอบแทนคงที่ คิดเป็นร้อยละ 60.00 วัดคุณภาพส่วนใหญ่ซื้อมาจากพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเชื่อเพลิงที่ใช้ในการต้มปอสาส่วนใหญ่ซื้อจากพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงต้นทุนของการทำกระดาศา (ผลิตกระดาศาได้ 52,500 แผ่น/ปี)

รายการต้นทุนการผลิต	ต้นทุนต่อแผ่น (บาท)	ร้อยละ	ต้นทุนต่อเดือน (บาท)	ต้นทุนต่อปี (บาท)
วัตถุดิบ				
- วัตถุดิบทางตรง	0.10	5.0	437.50	5,250
- ค่าแรงงานทางตรง	1.12	55.7	4,900	58,800
ค่าใช้จ่ายการผลิต				
- ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	0.12	6.0	533.33	6,400
- ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	0.67	33.3	2,942.92	35,315
รวม	2.01	100.00	8,813.75	105,765

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง ในตารางที่ 1 พบว่า การผลิตกระดาศา จะผลิตกระดาศาได้ 52,500 แผ่นต่อปี ต้นทุนของการทำกระดาศาต่อเดือน ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 437.50 บาท ($52,500 \times 0.1/12$) ค่าแรงงานทางตรง 4,900 บาท ($52,500 \times 1.12/12$) ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 533.33 บาท ($52,500 \times 0.12/12$) ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 2,942.92 บาท ($52,500 \times 0.67/12$) ต้นทุนการผลิตกระดาศาต่อเดือนเท่ากับ 8,813.75 บาท ต้นทุนของการทำกระดาศาต่อปี ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 5,250 บาท ($52,500 \times 0.1$) ค่าแรงงานทางตรง 58,800 บาท ($52,500 \times 1.12$) ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ 6,400 บาท ($52,500 \times 0.12$) ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 35,315 บาท ($52,500 \times 0.67$) ต้นทุนการผลิตต่อปี เท่ากับ 105,765 บาท

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และจุดคุ้มทุน จากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และจุดคุ้มทุน จากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์รายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และจุดคุ้มทุน จากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบล บ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง

รายการ	เดือน(บาท)	ปี(บาท)
รายได้จากการจำหน่ายกระดาศา (บาท)	20,833.33	250,000
ต้นทุนคงที่		
- ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่	533.33	6,400
ต้นทุนผันแปร		
- วัตถุดิบทางตรง	437.50	5,250
- ค่าแรงงานทางตรง	4,900	58,800
- ค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร	2,942.92	35,315
รวมต้นทุนผันแปร	8,280.42	99,365
รวมต้นทุนการผลิต	8,813.75	105,765
กำไรขั้นต้น	12,019.58	144,235
อัตรากำไรขั้นต้น	57.69	57.69
จุดคุ้มทุน	885.20	10,622.41
	(533.33/0.6025)	(6,400/0.6025)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และจุดคุ้มทุน จากการทำกระดาศา : กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง ในตารางที่ 2 พบว่า จากการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบธุรกิจกระดาศา ทำให้ทราบว่ารายได้จากการจำหน่ายกระดาศาต่อเดือน จำหน่ายกระดาศาได้ เท่ากับ 20,833.33 บาท ต้นทุนในการจำหน่ายกระดาศาต่อเดือน เท่ากับ 8,813.75 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระดาศาต่อเดือน เท่ากับ 12,019.58 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 57.69 รายได้จากการจำหน่ายกระดาศาต่อปี จำหน่ายกระดาศาได้ เท่ากับ 250,000 บาท ต้นทุนในการจำหน่ายกระดาศาต่อปี เท่ากับ 105,765 บาท กำไรขั้นต้นจากการจำหน่ายกระดาศาต่อปี เท่ากับ 144,235 บาท อัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 57.69 จุดคุ้มทุนของผู้ลงทุนทำกระดาศา มีจุดคุ้มทุนต่อเดือนอยู่ที่ 885.20 $(533.33/0.6025: (20,833.33 - 8,280.42)/ 20,833.33)$ บาท มีจุดคุ้มทุนต่อปีอยู่ที่ 10,622.41 $(6,400/0.6025: (250,000 - 99,365)/250,000)$ บาท

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำกระดาศา กลุ่มบ้านท่าล้อ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอมือง จังหวัดลำปาง พบว่าในการผลิตกระดาศา 1 แผ่น มีต้นทุนการผลิต เท่ากับ 2.01 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 0.10 บาท ค่าแรงงานทางตรง 1.12 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ 0.12 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร 0.67 บาท ซึ่งเป็นสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรมากกว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ โดยต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าแรงงานทางตรง คิดเป็นร้อยละ 55.7 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชนก วงศ์แพงสอน และคณะ (2554 : 58-62) ที่ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของกลุ่มอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงเครือ ตำบลเชียงเครือ อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า โครงสร้างต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานมากที่สุด และสอดคล้องกับ กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ (2560: 1201) ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปรัง กรณีศึกษาบ้านฮีหมู่ 3 ตำบลคำเจริญ อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการผลิตต้องอาศัยความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ และความประณีต จึงทำให้ค่าแรงงานสูงขึ้นตามไปด้วย และสอดคล้องกลยุทธ์ต้นทุนต่ำในตลาด ตามแนวคิดของนงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2556) กล่าวว่า จากการใช้แรงงานที่เป็นคนในชุมชนหรือในพื้นที่ที่โรงงานตั้งอยู่ ถือเป็นการใช้ฐานการผลิตที่ใกล้ชิดและแรงงานบางคนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์จากโรงงานขนาดใหญ่มาก่อน เป็นการเข้าถึงแหล่งของแรงงานที่แม้จะมีระดับการศึกษาที่ไม่สูงมากนัก แต่มีประสบการณ์สูงกว่า แรงงานบางคนที่ยังไม่มีองค์ความรู้ด้านการผลิตกระดาศา ทำให้ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาหรือค่าใช้จ่ายในการฝึกฝนแรงงานใหม่ ๆ ดังนั้น เจ้าของกิจการควรมีบทบาทเป็นผู้บริหารควบคู่ไปกับการปฏิบัติการ ทำหน้าที่ในภาคผลิตด้วยจะทำให้ช่วยลดค่าจ้างในการจ้างงานเพิ่ม เป็นการลดต้นทุนในการผลิตและทำให้แรงงานเห็นเป็นแบบอย่างที่ดี เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างด้วย

ในส่วนด้านผลตอบแทนจากการทำกระดาศาการวิเคราะห์อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและจุดคุ้มทุน พบว่า มีผลตอบแทนจากการลงทุนไม่ค่อนสูงมาก โดยมีอัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขายร้อยละ 57.69 เนื่องมาจากต้นทุนค่าแรงงานทางตรงในการผลิตต่อแผ่นค่อนข้างสูง ส่วนจุดคุ้มทุนเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 885.20 บาท และต่อปีเท่ากับ 10,622.41 บาท สอดคล้องกับสุขใจ ตอนปัญญา (2554 : 50) ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลห้วยดง อำเภอมือง จังหวัดพิจิตร และธนาพร ร้อมมูล (2559 : 84) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกสับปะรด กรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อยตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำปาง จังหวัดพะเยา กล่าวว่า การลงทุนมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนในทุกขนาดการเพาะปลูก ในขณะที่ไร่ขนาดใหญ่ยังคงมีผลตอบแทนภายในโครงการสูงที่สุดหากมีการลงทุนในไร่ที่มีขนาดใหญ่ หรือรวมตัวกันทำให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

ดังนั้น หากผู้ลงทุนทำกระดาศาสามารถจำหน่ายกระดาศาได้เป็นจำนวนมากขึ้น จะทำให้ผู้ลงทุนมีกำไรสูงขึ้น ดังนั้นควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ้างแรงงาน คือ การปรับจากการจ้างงานรายวัน เป็นการจ้างงานแบบเหมา เพื่อป้องกันปัญหาแรงงานขาดงานหรือทำงานแบบเฉื่อยชา อีกทั้งการจ้างเหมาแบบเป็นการกระตุ้นให้แรงงานมีแรงผลักดันปฏิบัติงานมากขึ้น ก็จะได้รับผลประโยชน์มากขึ้นจากจำนวนสินค้าที่มากขึ้น และผลิตทันต่อความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นกลยุทธ์ต้นทุนต่ำในตลาด เฉพาะงานที่เจ้าของกิจการสามารถเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบ แรงงาน ฐานการผลิตที่มีราคาต่ำได้ สอดคล้องกับพัชนี แพทย์อุดม (2562 : 21) กล่าวว่า การศึกษาต้นทุนการผลิตเป็นสิ่งที่จำเป็น เนื่องจากทำให้

เกษตรกรเข้าใจเกี่ยวกับต้นทุนในแต่ละกิจกรรมของการเพาะปลูก เพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตโดยคำนึงถึงความสำคัญด้านการควบคุมต้นทุนให้ต่ำลง อันจะส่งผลต่อผลตอบแทนที่เพิ่มมากขึ้น การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตรากำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนของเงินลงทุนให้คำตอบเป็นเปอร์เซ็นต์ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ สามารถใช้ในการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้ลงทุนได้ในระดับหนึ่ง และตามแนวคิดของนงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2556) กล่าวว่า เนื่องจากต้นทุนผลิตภัณฑ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไม่คงที่ แต่ราคาของผลิตภัณฑ์ยังคงเดิม ทำให้กำไรที่ได้มาในแต่ละช่วงเวลาไม่เท่ากัน บางปีมีกำไรน้อยและบางปีมีกำไรมากขึ้นขึ้นอยู่กับช่วงระยะเวลาของเศรษฐกิจในปีนั้นๆ ผู้ลงทุนต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือ โดยการหาแหล่งเงินทุนหรือแหล่งเงินกู้ พร้อมกับพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้ลงทุนทำกระดาดสา สามารถดำรงอยู่ได้ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ จะเป็นค่าแรงงานทางตรง ดังนั้นหากผู้ประกอบการต้องการที่จะลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายลง ต้องมีการพัฒนาทักษะแรงงานหรือการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

2. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีการให้ความรู้ และคำแนะนำในการออกแบบ เพื่อผู้ประกอบการจะได้ นำความรู้ไปพัฒนา เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีต้นทุนที่เหมาะสมและสามารถขยายตลาด รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือในการหาแหล่งเงินทุนให้ผู้ประกอบการต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยการผลิตที่สามารถนำมาทดแทนกำลังคน เพื่อช่วยลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตให้ผู้ประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์. (2560). ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปรัง กรณีศึกษาบ้านฮีหมู่ 3 ตำบลคำเจริญ อำเภอดุสิต จังหวัดอุบลราชธานี. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 2*, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 1201-1210. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ขวัญชนก วงศ์แพงสอน, กฤตพงศ์ วัชรานุกุล และวรวิทย์ กุลตั้งวัฒนา. (2554). ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของกลุ่มอาชีพหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา บ้านเชียงเครือ จังหวัดสกลนคร. *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 19(2), 58-63.
- เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์. (2554). *การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน*. กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน). 353 หน้า.

- ธนา พร้อมมูล. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกสับปะรด กรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อยตำบล ห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพขององค์กร ส่งเสริมให้องค์กรมีความแข็งแกร่ง. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565, จาก : <http://www.ejobeasy.com>.
- พัชนี แพทย์อุดม. (2562). ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนปลูกพริกไทยแบบอินทรีย์เพื่อการค้าในจังหวัดจันทบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ไพบุลย์ สุขเจริญ. (2548). การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบุลย์. (2555). บทบาทของสถานศึกษากับภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ: เจริญก้าวหน้าเพื่อการศึกษา.
- สุโขทัย ตอนปัญญา. (2554). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวเกษตรกรรม 5 ตำบลหัวดง อำเภอมะนัง จังหวัด พิจิตร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเอื้อม, 2564. กลุ่มกระดาดสาบ้านท่าล้อ. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565, จาก: https://www.banauem.go.th/otop_detail.php?id=42.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 49-60.
- บุคลากรกรม
- ผู้สัมภาษณ์ 1-10 (ผู้ให้สัมภาษณ์). อัจฉรา เฮ่ประโคน (ผู้สัมภาษณ์). ที่ บ้านเลขที่ 362 หมู่ 9 ต.บ่อแก้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52120. เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2565.
- ผู้สัมภาษณ์ 11-20 (ผู้ให้สัมภาษณ์). อัจฉรา เฮ่ประโคน (ผู้สัมภาษณ์). ที่ เทศบาลตำบลบ่อแก้ว อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 52110. เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2565.